

שבת קלז: (תחילת הפרק) עד קלט. (שז)

ביאורי מושגים

נטמאת כלי חרס - כלי חרס נטמא ומטמא מאוירו. לכן אם יש שרץ בחלל כלי החרס האוכלים שבתוכו נטמאים. הגמרא מספרת שבעתיד יהיה מצב שבו יתלבטו בשאלה הקשורה לדין זה ולא תהיה לחכמי הדור תשובה: כיוון א': השרץ (שהוא אב הטומאה) מטמא את הכלי (שהיה ראשון לטומאה) והכלי מטמא את האוכל (להיות שני לטומאה). כיוון ב': השרץ (שהוא אב הטומאה) מטמא ישירות את האוכל (להיות ראשון לטומאה).

לפי כיוון א' מה שנמצא בחלל הכלי נהיה שני לטומאה ולכן כלי (שיכול להיות רק ראשון לטומאה) לא נטמא מאויר כלי חרס. לפי כיוון ב' מה שנמצא בחלל הכלי נהיה ראשון לטומאה, לכן הכלי ניטמא ונהיה ראשון לטומאה. הגמרא פוסקת ככיוון א' לפיו השרץ מטמא את הכלי והכלי מטמא את מה שבתוכו (אגב, בטומאת מת הנמצא בתוך אוהל דווקא הכיוון השני הוא הנכון - המת מטמא ישירות את מה שבאוהל).

משנה

תלית מסננת:
ר' אליעזר: מותר ביו"ט, אסור בשבת.
חכמים: אסור תמיד.

נתינת יין במסננת:
ר' אליעזר: מותר תמיד.
חכמים: מותר ביו"ט, אסור בשבת.

תליית מסננת - היא בניית אוהל ארעי,

ר' אליעזר:

אסור מדרבנן לבנות אוהל ארעי,
וביו"ט מותר מדין מכשיר אוכל נפש.

חכמים:

מותר מדרבנן לבנות אוהל ארעי,
כאן אסרו לשים מסננת משום עובדין דחול.

מכשירי אוכל נפש ביו"ט:

חכמים: אסור לגמרי.

ר"א: מותר לגמרי.

ר' יהודה:

אם ניתן היה להכין אמש -
אסור,
אם לא ניתן להכין - מותר.

נתינת יין במסננת - חשש של בורר.

ר' אליעזר: אין כאן בורר ומותר
לכתחילה.

חכמים: יש כאן בורר, וביו"ט מותר
משום אוכל נפש.

האמוראים הסתפקו:

1. האם לחכמים איסור משמר הוא מהתורה או מדרבנן.
2. אם האיסור אכן מהתורה האם הוא תולדה של בורר או של מרקד.

תוספת לאוהל ארעי:

היה גג ברוחב טפח - מותר להוסיף חופשי.
היריעה היתה תלויה ומתוחה - מותר למותחה למקומות נוספים ולפורשה.
היריעה היתה תלויה אבל לא מתוחה - מותר לפורשה ולקושרה בריפיון למקומות נוספים - אבל אסור למותחה.
מיטה שוכבת שרוצים להעמידה - מותר כיוון שלא מחבר חפץ לחפץ אלא רק משנה מצב של אחד החפצים.

בניית אוהל בשבת

בניית גג קבע - אסורה מהתורה.

בניית גג ארעי - אסורה מדרבנן.

תוספת לגג ארעי - מותרת (ור' אליעזר אוסר מדרבנן).

בניית מחיצת ארעי - מותרת.

דוגמאות למחיצת ארעי:

1. וילון.
2. אוהל ללא גג (כזה - Δ) - העונה על הדרישות הללו:
  - א. המרחק האופקי בין הצדדים בשלושת הטפחים העליונים - קטן מטפח (טפח זהו הגודל המינימלי כדי להחשיב גג).
  - ב. השטח שמכסה כל יריעה קטן מטפח (לשיטת הסוברים ששיפועי אוהלים כאהלים, הרמב"ם שפסק שאינם כאהלים אכן השמיט את הדרישה הזאת).
  - ג. אם האוהל נמצא מעל מיטה צריך שהיריעות לא ירדו מתחת למיטה יותר מטפח.

הלכות נוספות

כסא/מיטה המורכבים מחלקים שיש להדקם בחוזקה - אסור מדרבנן להרכיבם בשבת (ואם מהדקם במסמרים אסור מהתורה).

כובע שלא מהודק לראש - אסור ללבושו מחשש שיעוף ברוח ויבוא לטלטלו.

כירה בעלת ארבע רגליים שניטלו רגליה:

ברייתא: ניטלה רגל אחת - מותר לטלטל (לא חוששים שיבוא להרכיבה) ניטלו שתיים - אסור (חוששים שירכיב).
רב: גם כשניטלה רגל אחת אסור לטלטל (מחשש שירכיב).

רשב"י: חס ושלום שתשכח תורה מישראל!!!

הקללה לעתיד לבוא היא שלא תהיה משנה ברורה והלכה ברורה במקום אחד.